

Іринчина Інна Борисівна

доцент кафедри міжнародної торгівлі і маркетингу
«Київський національний економічний імені Вадима Гетьмана»
проспект Берестейський, 54/1, Київ, Україна
e-mail: irynchyna@gmail.com
ORCID:0000-0003-3389-7726

**РЕАЛІЗАЦІЯ МОДЕЛІ ПРИСУТНОСТІ ДЕРЖАВИ
У СВІТОГОСПОДАРСЬКІЙ СИСТЕМІ ЗА ПРОЄКТОМ
«КОД УНІКАЛЬНОСТІ УКРАЇНИ» ІНСТРУМЕНТАМИ
ЕКОНОМІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ**

Irynychyna Inna

PhD in International Economic Relations
KNEU named after Vadym Hetman
Beresteyskiy avenue, 54/1, Kyiv, Ukraine
e-mail: irynchyna@gmail.com
ORCID: 0000-0003-3389-7726

**IMPLEMENTATION OF THE MODEL OF THE STATE'S PRESENCE
IN THE WORLD ECONOMIC SYSTEM UNDER THE PROJECT
«CODE OF UKRAINE'S UNIQUENESS» USING THE INSTRUMENTS
OF ECONOMIC DIPLOMACY**

Анотація. Актуальність дослідження ґрунтується на необхідності корегування парадигми присутності України у міжнародних економічних відносинах задля підвищення її результативності. Інструменти економічної дипломатії мають бути націлені на підтримку товарної та географічної диференціації національного бізнесу у оновленому форматі конкурентної цінності у відповідності до нагальних потреб міжнародного співтовариства в умовах глобальних перетворень та безпекових викликів. Оновлена модель присутності України у Світогосподарській системі має сприяти вирішенню питань як економічного благополуччя так і економічної й національної безпеки в умовах сучасних Глобальних викликів та загроз. Економічна дипломатія виходить на новий рівень сприйняття, здобуває особливе поважне місце при вирішенні зовнішніх і внутрішніх питань держав. В умовах кризи міжнародних комунікацій, суто власна економічна, фінансова, інноваційна, військова, політична тощо корисність — спроможна бути предметом ефективного діалогу у міжнародних відносинах. Проєкт «Код унікальності» покликаний оновити модель присутності\спеціалізації України у Світогосподарському просторі й забезпечити високо репутаційну присутність, яка б сприяла захисту і реалізації національних інтересів. Мета дослідження полягає у формуванні основ Проєкту «Код Унікальності України» задля забезпечення її дієвої участі у трансформаціях Глобальної економічної системи та задоволення внутрішніх економічно-безпекових потреб. Виявленню ефективних інструментів економічної дипломатії, здатних сприяти масштабуванню проєкту у міжнародних економічних відносинах. Унікальність присутності суб'єктів у Світогосподарській системі базується на

самоцінності, на само визнанні державою власних сильних сторін — компетентностей, здатних задовільнити актуальний попит міжнародних ринків товарів, послуг, ідей та ресурсів. «Код унікальності України» — проект, який пропонувано автором фундувати, на I етапі втілення, на базі формування новітньої міжнародної спеціалізації на послугах, товарах, товарах подвійного призначення у рамках ВПК / військово-промислового комплексу; на базі ініціювання міжнародної платформи по забезпеченні «Кібер безпеки» в умовах зростаючої динаміки цифровізації Глобального простору; та переформатування аграрної присутності держави у міжнародних торговельно-економічних відносинах у напрямі пропозиції, яка була б гарантом якості та здоров'я життя населення Планети. У статті обґрунтовуються початкові три складові проекту «Код унікальності України»: 1) «Global Security»; 2) «Ciber Security»; 3) «Agro-Art of Health & Quality Life». Робота має бути повномасштабна із долученням усіх суб'єктів національного ринку на усіх рівнях. Що ж до зовнішнього масштабування оновленої моделі спеціалізації України у МEB, автором наполегливо радиться відвести ключову роль акторам економічної дипломатії й виокремлюються необхідні інструменти за підсумками аналізу ефективності практики національної двосторонньої та багатосторонньої дипломатії. За умов трансформації Світопорядку як зовнішніх передумов. За умов перебування під військовою агресією сусідньої країни — критичних внутрішніх умов. Формування новітньої моделі присутності у Світогосподарській системі, яка б забезпечувала як внутрішню — національну економічну безпеку, непорушність національної безпеки так і зовнішнє сприйняття підвищеної ціннісної ролі України як висококонкурентного учасника трендових міжнародних ринків та багатонаціональних проектів, глобального значення. Проект «Код унікальності» є державним проектом, довжиною існування міжнародних економічних відносин. Існування на достойних позиціях на противагу меншовартісній орієнтації на задоволення запитів оточуючого середовища, формування спеціалізації на основі здобутих новітніх конкурентних переваг є сильною позицією Держави, спроможною брати участь у формуванні нових правил Глобального Світу і забезпечувати як національну економічну безпеку так і реалізацію національних економічних інтересів.

Ключові слова: багатосторонні торговельно-економічні відносини, двосторонні торговельно-економічні відносини, економічна безпека, економічна дипломатія, економічна етика, експортна спеціалізація, код унікальності, міжнародна торгівля, національна безпека, національні економічні інтереси, світогосподарська система.

Abstract. Urgency of the research. The article is devoted to the scientific and practical substantiation of the newest model of Ukraine's presence in international economic relations. The relevance of this research is determined by the necessity to transform the paradigm of Ukraine's participation in international economic relations through enabling national businesses to reach a new level of competitive value. This, in turn, will contribute to addressing the urgent needs of the international community under conditions of global transformations and escalating security challenges. The implementation of an innovative model is expected to facilitate the resolution of key issues related to peacebuilding and the economic well-being of the nation within the framework of a renewed geo-economic model of economic diplomacy. Economic diplomacy of states is undergoing a qualitative transformation, progressing to a new level of perception and implementation. In the context of a crisis in international communications, economic rationality and practical utility become decisive factors that ensure recognition and interaction among actors in the global economic system. In this regard, the "Code of Uniqueness" project is designed to fundamentally transform Ukraine's export specialization, promote a high-reputation presence in the global economic system, and strengthen the country's competitive position in international markets. The objective of this study is to develop the "Code of Uniqueness of Ukraine" project aimed at ensuring the effective participation of the state in the transformation of the global economic system, as well as meeting its internal economic and security needs. An additional objective is to identify effective instruments of economic diplomacy capable of facilitating the scaling of this project within the system of international economic relations. The uniqueness of the presence of actors within the

global economic system is grounded in their intrinsic value, particularly in the state's awareness and recognition of its own strengths—core competencies capable of satisfying the current demand of international markets for goods, services, ideas, and resources. The “Code of Uniqueness of Ukraine,” proposed by the author, envisages at the initial stage of implementation the formation of a new international specialization across several strategic directions. First, it involves the development of services, goods, and dual-use products within the military-industrial complex. Second, it includes the initiation of an international cybersecurity platform in response to the accelerating digitalization of the global environment. Third, it envisages the transformation of Ukraine's agricultural presence in international trade and economic relations toward a value proposition that serves as a guarantee of quality and contributes to safeguarding the health and well-being of the global population. Thus, the article substantiates three initial components of the “Code of Uniqueness of Ukraine” project, namely: 1) *Global Security*; 2) *Cyber Security*; and 3) *Agro-Art of Health & Quality Life*. The implementation of this project should be comprehensive and large-scale, involving all actors of the national economy across different levels of governance and economic activity. With regard to the external scaling of the renewed model of Ukraine's specialization within the system of international economic relations, the author argues for assigning a key role to the actors of economic diplomacy. Based on an analysis of the effectiveness of national bilateral and multilateral diplomatic practices, a set of instruments has been identified that are capable of ensuring the effective promotion of this model at the international level. In the context of the transformation of the global order as an external condition, as well as Ukraine's exposure to military aggression as a critical internal factor, the formation of a new model of the country's presence in the global economic system becomes particularly relevant. Such a model should ensure, on the one hand, internal economic and national security, and, on the other hand, contribute to shaping a positive external perception of Ukraine as a highly competitive participant in global markets and multinational projects of strategic importance. The “Code of Uniqueness of Ukraine” project is viewed as a long-term state initiative aimed at ensuring the a *worthy position* within the system of international economic relations. Moving away from a lower-value model focused on the passive satisfaction of external demand and transitioning toward a specialization based on newly acquired competitive advantages establishes a strong strategic position for the state. This approach enables Ukraine to actively participate in shaping new rules of the global economic system, while ensuring national economic security and the effective realization of its national economic interests.

Key words: bilateral economic relationship, multilateral economic relationship, economic security, economic diplomacy, economic ethics, export specialization, uniqueness code, international trade, national security, national economic interests, world economic system

Постановка проблеми. Сучасна проблематика невизначеності, непередбачуваності глобальних трансформацій, вимагає зміни парадигми позиціонування Держави у міжнародних економічних відносинах. Переосмислення потребує як модель спеціалізації України у Глобальній господарській системі так і технології й інструменти її формування та реалізації. «Криза довіри» між суб'єктами міжнародних відносин, актуалізує поглиблення концентрації уваги Держави на формуванні власної Сили, економічної, політичної, інноваційної, інформаційної, військової тощо, яка базуватиметься на міжнародній конкурентоздатності, у набутих міжнародних перевагах, їх визнанні та масштабуванні. Проект «Код унікальності» сповідує філософію цілковитої концентрації суб'єктами макро- та мікрорівнів на аналітиці пошуку переваг національної економіки України за сучасних умов еволюції Світогосподарської системи. Надцінний набутий практичний досвід у Військово промисловому комплексі, продукуванні товарів подвійного призначення, новітні вектори переформатування базового аграрного сектору у відповідності до етапу переходу від стратегії *quantity of life* до *quality*

of life, конкурентні крафтові товари і послуги повинні стати новим базисом спеціалізації України на міжнародних ринках товарів, послуг, ресурсів та ідей. Економічна дипломатія держав, є чи не єдиною галуззю внутрішнього ринку, спроможною формувати передумови ефективної зовнішньої взаємодії у сучасних реаліях міжнародної комунікативної кризи. Ретельний відбір інструментів економічної дипломатії, ефективних для реалізації новітньої моделі перебування України у Світогосподарській системі за Проектом «Код Унікальності» у тій чи іншій країні є запорукою успішності та результативності перебування України у міжнародних економічних відносинах на новому рівні цінності та взаємовигідності.

«Вищим сучасним імперативом науки є пошук розуміння напрямів світового розвитку, його законів і сили», — зазначав у своїй науковій праці Білорус О.Г. [3, с. 124]. Отож, усвідомлення законів Світопорядку й високого рівня відповідальності за модель присутності Держави у міжнародних економічних відносинах є предметом науково-практичного пошуку. Формування Глобальної економічної системи нового зразка має відбуватися на нових умовах економічної етики для її учасників, за оновленими правилами, у новому форматі для України. На фундаменті принципів самоповаги, самоцінності на основі потужних, за глобальними критеріями цінності, експортними статтями спеціалізації України. Напрацьовані переваги у ВПК (військово промислового комплексу), загально визнана висока кваліфікація національних ІТ фахівців, потужна база у АПК (аграрно-промислового комплексу), який є вагомим елементом у Системі міжнародної продовольчої безпеки, за даними організацій ООН.

За сприяння економічної дипломатії Геоекономічного формату, на противагу попередній Торгово-організаційної моделі, що втілювала служба національної економічної дипломатії, у межах науково-практичного дослідження, запропоновано оновити формат присутності України у міжнародних економічних відносинах згідно Проекту «Код унікальності України у Глобальній господарській системі». Суть ідеї Проекту та методи його реалізації постали головною ідеєю науково-практичного дослідження, викладеного у даній праці автора.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблематиці актуальності зміни парадигми спеціалізації держав у трансформаційній Глобальній економіці, присвятили науково-практичні дослідження чисельні вітчизняні та західні науковці, зокрема, Антонюк Л.Л., Лук'яненко Д.Г., Швиданенко О.А., Яценко О.М. та багато інших. Наполягають на посиленні ролі економічної дипломатії у процесі трансформації Глобальної системи відносин її суб'єктів такі видатні дипломати, науковці та практики, як Гончарова Н., Білорус О., Шаров О, Флісак та інші. Зокрема, Білорус О. піднімає проблематику формування «Глобальної дипломатії», як чи не єдиної системи спроможної сформувати формат ефективних за сучасних обставин, міжнародних відносин. Нинішня силова економічна глобалізація веде до дезінтеграції та дивергенції світу, — говорить Білорус у своїх працях, зокрема, зазначає, що певні Держави, Глобальні корпорації готові пожертвувати інтересами безпеки глобального розвитку заради збереження своєї економічної і політичної влади [3, с. 125]. Об'єктивною є пріоритизація національними господарствами особистих фінансово-економічних інтересів й напруження у сфері міжнародних відносин. Задля забезпечення належного рівня національної безпеки, національної економічної безпеки, й реалізації націо-

нальних економічних інтересів на міжнародних ринках, держави повинні слідкувати і глибоко аналізувати динаміку і характеристику міжнародних економічних відносин за товарними та географічними критеріями. Так, у контексті нашого дослідження, ціннісним є матеріал монографії Шарова О.М., де досліджується проблематика Геоелекономічної локації України [4, с. 84–188]. Формування і забезпечення ефективної реалізації нової високо рейтингової і комерційно потужнішої парадигми присутності України у Світогосподарській системі, що трансформується є сучасною проблематикою для науки та практики, робота над якою триває і обумовлює нагальність матеріалу викладеного автором у статті.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Поза багаточисельні науково-практичні доробки задля вирішення проблематики високо репутаційного позиціонування Держави у новому вимірі Глобальних торгово-економічних відносин, процес пошуку результативної моделі триває. Актуальність комерційної та політичної цінності України у міжнародних економічних відносинах ґрунтується як на потребі швидкого відродження національної економіки так і прямій пропорційній залежності «Сили голосу Держави» у Геополітиці та Геоелекономії від її присутності і внеску як суб'єкта інноваційних міжнародних ринків товарів, послуг, продуктів інтелектуальної праці та ресурсів. При забезпеченні національної економічної безпеки автоматично вирішуються питання Національної безпеки у цілому й розширюються можливості для реалізації національного економічного потенціалу у Глобальній економічній системі. Особливу результативність для вирішення вищезначених питань за сучасних обставин має Економічна дипломатія. Отож, тематика, обрана автором для поглибленого опрацювання актуальна.

Методологія дослідження. Науково-практичне дослідження потребувало використання загальнонаукових та спеціальних методів роботи над матеріалом. Були використані методи наукової абстракції, аналізу і синтезу, індукції і дедукції — які ефективно застосовано при визначенні переваг України, як суб'єкта Глобальної економічної системи за умов структурних та географічних її зрушень та набутих переваг в умовах військової агресії. Методи порівняльного й системного аналізу та синтезу, наукових узагальнень, історичний метод, графічний метод, а також аналітичний метод застосовано при вибірці ефективного інструментарію дипломатичної економічної роботи для масштабування оновленої моделі присутності України у Світогосподарській системі, з огляду на сучасний стан та тенденцій розвитку двосторонніх та багатосторонніх відносин України.

Метою цієї науково-практичної статті є дослідження напрямів трансформації парадигми присутності держав у новому форматі міжнародних економічних відносин та обґрунтування передумов для оновлення моделі присутності України у них, за Проектом «Код унікальності». Обґрунтування пріоритезації ролі Економічної дипломатії для результативного міжнародного масштабування Проекту та виокремлення ефективних інструментів економічної дипломатії для цього.

Виклад основного матеріалу. Внутрішні трансформації відбуваються у кожному національному господарстві. Зовнішні Глобальні виклики стають усе менш прогнозованими. Політичні, фінансові, економічні, технологічні, соціальні, культурні, інформаційні, ціннісні та ін. характеристики національних госпо-

дарств підлягають усе більш кардинальним змінам. «Глобалізм автоматично означає зміну існуючого Світопорядку», — стверджує у своїй науковій праці Білорус О., слушно відзначаючи ключову роль у трансформаціях «країн глобалізаторів» і «мегакорпорацій» [3, с. 1]. Безперечно так все і відбувалося, допоки військова агресія ставши нормою, не актуалізувала потребу виходу держав на новий рівень впливу у Світогосподарській системі, задля забезпечення безпекових норм. Мова йде про новий рівень відповідальності за національну економічну безпеку, гарантування національної безпеки у цілому що передбачає необхідність оновлення моделі присутності у міжнародних економічних відносинах. Модель позиціонування України на світових ринках товарів, послуг, продуктів інтелектуальної власності та ресурсів має відповідати усім критеріям цінності її сприйняття суб'єктами міжнародних економічних відносин у відповідності до Геоелектронічних і Геополітичних запитів. Альтернативою спеціалізації на природних ресурсах має бути спеціалізація на предметах з підвищеним рівнем доданої вартості, що багаторічно декларується на усіх рівнях компетентності Національного господарства. Альтернативою ресурсній спеціалізації, яку підтримувала «Торгово-організаційна» модель економічної дипломатії, спрямована на кількісні показники, має бути Світова спеціалізація України на товарах і послугах, які не тільки характеризуються підвищеним рівнем доданої вартості, а й визначають як комерційні, економічні так і безпекові інтереси національних господарств, у відповідності до актуальних трендів Глобального господарства. Безпекових з точки зору усіх форм життєдіяльності, військово, економічно, інформаційно безпекових, безпекових для якості життя населення, екологічно безпекових, етично безпекових тощо. Формування «Коду унікальності» є Проектом для України, покликаним відповідати новим викликам у міжнародній взаємодії і повноцінно реалізувати «Геоелектронічну модель», спрямовану на якісні показники присутності держави у Глобальному Всесвіті, що змінюється. Результати глибинного науково-практичного пошуку демонструють доцільність фокусування зусиль усіх секторів національної економічної системи на виявленні і розвитку переваг України (сильних міжнародно конкурентних сторін) задля надання їм формату експортної спеціалізації, задля підвищення багатфакторної цінності держави у міжнародних економічних відносинах.

Запропоновано такі складові Проекту:

1. «Ciber Security» — Інформаційно Технологічна експортна спеціалізація через ініціювання Україною багатостороннього проекту «Кібер безпека» і лідерства у ньому.
2. Аграрна експортна спеціалізація у форматі — «Agro-Art of Health & Quality Life».
3. «Глобально безпековий» — «Global SecurityW посилення конкурентної присутності України на міжнародних ринках послуг та товарів подвійного призначення, ВПК
4. Модна індустрія- споживчі товари — як матеріальне та інформаційне забезпечення Глобального господарства знаннями про Україну, її національну автентичність і органічність для міжнародного споживача — «Ukrainian Fashion Nature Authentic».

Рационалізувати міжнародні відносини, на нашу думку, можливо, зокрема, формуючи Ідею, яка б об'єднувала держави і сприяла, поза попередні протиріч-

чя, взаємовигідній взаємодії на новому рівні — рівні Багатонаціонального інтересу. Однією з таких Ідей багатосторонньої економічної взаємодії яка має вирішувати проблематику інформаційної міжнародної злочинності є «Світова Кібербезпека», у рамках міжнародного ринку ІТ послуг.

Пропоновано структурований план дій по реалізації Національної економічної ідеї у межах Проєкту «Код унікальності»:

1. Діагностика визначення початкової позиції. Мета: зрозуміти чим країна вже є у Світогосподарській системі стосовно HEI:

1.1. SWOT-аналіз.

1.2. Експортно-імпортна структура.

1.3. Рівень інноваційності (R&D) стартапи.

1.3. Позиції у Глобальних рейтингах Результат: сформувати карту сильних і слабких сторін.

2. Ідентифікація унікальності. Мета: сформувати відповідь на питання: «Чим Держава / Україна відрізняється від інших країн?» Проаналізувати: ресурси; людський капітал; гео економічне положення. Визначити: «Унікальну економічну нішу» і потенціал для створення взаємодії з державами-партнерами.

3. Формування Національного Наративу. Створити зрозумілу і сильну історію країни — України, як ініціатора Проєкту для Світу:

3.1. Розробити: 3.1.1 «Економічний бренд України» для реалізації Національної Економічної Ідеї.

3.1.2. Сформувати ключові меседжі для інвесторів.

3.2. Синхронізувати: Уряд. Бізнес. Дипломатичні місії.

3.3. Вибудувати наратив у:

3.3.1. Торговельні угоди.

3.3.2. Міжнародні форуми.

3.3.3. Комунікацію Посольств.

4. Конструювання Проєкту «Код унікальності».

Отож, алгоритм роботи полягає у 1) виявленні роз'ясненні суті Унікальних конкурентних характеристик Держави, Унікальність = 2) переведення поняття «Унікальність» у Компетентність — міжнародну перевагу / міжнародну конкурентоспроможність; 3) процес по формуванні Міжнародної Довіри учасників Світогосподарського простору до нового формату виходу України на ринки товарів і послуг, у першу чергу засобами, інструментами Економічної дипломатії; 4) масштабованість новоствореної спеціалізації держави засобами економічної дипломатії.

Україна посилює роль економічної дипломатії реалізуючи її у форматі «Гео-економічної моделі». Саме інструменти Економічної дипломатії ми вбачаємо як найбільш ефективні для реалізації Проєкту «Код Унікальності» України. Дослідження демонструє напрацювання провідного досвіду України, зокрема, активне використання економічної дипломатії для підтримки експорту та залучення міжнародних інвестицій в умовах військової агресії з боку окупанта. Передусім слід відмітити успіхи диджиталізації:

- Цифровізація експорту (Nazovni): МЗС запустило платформу, яка допомогла понад 7400 компаніям подати заявки на вихід на іноземні ринки та реалізувати сотні успішних кейсів у Литві, Польщі та інших країнах [10]. За сприяння економічної дипломатії укладені Угоди про вільну торгівлю. Чинні угоди з ЄС, Канадою, Туреччиною тощо, покликані спростити митні бар'єри [11].

- Сформовано і реалізується Проект, покликаний забезпечити національну економічну безпеку через продовольчу безпеку «Grain from Ukraine». За ініціативою Президента України Володимира Зеленського, проект реалізується спільно зі Всесвітньою продовольчою програмою ООН (WFP) [7]. У підсумку Україна успішно використовує статус гаранта продовольчої безпеки для зміцнення політичних зв'язків із країнами Африки та Азії [7].

- Триває робота Служби економічної дипломатії по залученню міжнародних інвестицій. Прямий трек «Посольство — Інвестор»: Українські посольства за кордоном проводять регулярні бізнес-форуми, круглі столи та B2B-зустрічі для презентації інвестиційного потенціалу України.

- Таргетований пошук. Дипломати здійснюють точковий пошук великих технологічних, енергетичних та оборонно-промислових компаній у країнах перебування для перенесення їхніх виробничих потужностей або створення спільних підприємств (Joint Ventures) в Україні.

Результати дослідження ефективності інструментів та технологій Економічної дипломатії, що демонструють успішність реалізації поставлених завдань у межах двосторонніх та багатосторонніх відносин, слід виокремити для реалізації Проекту «Код Унікальності України» такі:

I. Інструменти переговорно-правового характеру:

- Підтримання ефективної ділової міжнародної комунікації у переговорному форматі, електронному листуванні тощо задля переформатування експортної спеціалізації України (сприяння укладанню угод про вільну торгівлю, уникнення подвійного оподаткування, захист інвестицій та ін.).

- Робота з Правовими актами. Використання національного законодавства, міжнародних конвенцій, договорів та протоколів для врегулювання двосторонніх та багатосторонніх відносин України задля підтримки реалізації складових Проекту «Код унікальності України у Світогосподарській системі».

- Дієве членство України у Глобальних, Регіональних та Галузевих Інституціях. Ініціювання Порядку денного у роботі СОТ, МВФ, Світового банку задля дієвою участі у реформуванні глобальних економічних правил.

II. Інструменти економічної дипломатії спрямовані на стимулювання та просування складових експортно-імпоротної спеціалізації України у відповідності до «Коду Унікальності»:

- Оновлення Торговельно та інвестиційної промоції. Організація бізнес-форумів, круглих столів, B2B-зустрічей, бізнес-місій, торговельних виставок, форумів та візитів делегацій.

- Фінансова допомога: Надання грантів, пільгових кредитів, субсидій та гуманітарної допомоги іншим країнам для зміцнення впливу (каталітична дипломатія).

- Інформаційна підтримка: Збір і поширення даних про ринки, інвестиційні можливості та економічний стан країн-партнерів.

Усі вище перераховані засоби дипломатичної роботи мають право на існування при втіленні новітньої парадигми перебування України у Світогосподарській системі.

Дискусія. Сам підхід до вибору стратегії товарної та географічної інтеграції Держави не може мати однозначно єдине бачення у чисельній когорті поважних науковців та практиків. Що слід розуміти під «Унікальністю» Держави? На на-

ше переконання унікальними рисами є не усі її характеристики, які об'єктивно обумовлені географічним розташуванням, кліматичними умовами, культурною спадщиною, історією розвитку та ін.. Важливою є аналітична робота по виявленню «переваг» і «уразливих» характеристик Національного ринку, які базуються на критеріях оцінки міжнародної спільноти, сформованих реаліями окремого еволюційного етапу розвитку Світової економіки. Отож, підхід щодо фокусування на «сильних» сторонах національної економіки — її конкурентних перевагах у відповідності до розвитку міжнародних ринків товарів, послуг, ідей та ресурсів, є основою ідеї формування Проєкту «Код Унікальності». Проєкт має мати колаборативний формат, який включатиме компетенції усіх галузей та секторів національної економіки. Структурний план по його формуванню, сам Пілотний формат Проєкту повинен підлягати обговоренню — задля забезпечення репутаційно потужного економічного й політичного позиціонування України у Глобальній економічній системі. Безперечно, виокремлені автором вектори оновлення експортної спеціалізації, як основи переформатування моделі присутності України у Світогосподарській системі можуть і повинні обговорюватися з метою їх якісного поглиблення і доповнення.

Крім того, необмеженим щодо вдосконалення є інструментарій Економічної дипломатії її методи та технології. Технології застосування інструментів національної дипломатичної роботи України на двосторонньому та багатосторонньому рівні є дискусійними, з огляду на зрушення у культурі, етиці, зовнішньо економічній стратегії того чи іншого національного ринку. Дипломатичний інструментарій слід ретельно вивіряти й адаптувати під стан та тенденції розвитку двосторонніх торгово-економічних відносин України. Робота потребує залучення фахівців, які мають досвід роботи у складі Дипломатичного корпусу України на території тих чи інших держав, задля мінімізації ризиків невірної трактування (avoid misunderstanding). Проєкт — це мультидисциплінарна робота, колаборація економістів і дипломатів, міжнародних економістів і фахівців у новостворених секторах експортної спеціалізації — потребує тривалої і глибокої науково-практичної роботи.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Процес реалізації національних економічних інтересів потребує перманентного перегляду самого змісту інтересів України у постійно трансформаційних за характеристиками, процесах на міжнародних ринках Світового господарства.

З огляду на актуалізацію забезпечення економічно й політично більш репутаційно ціннісних позицій Держави у Світогосподарській системі, необхідним є внутрішня трансформація парадигми її зовнішнього позиціонування. Оновлення структури експортної спеціалізації, раціоналізація структури імпорту, мають відповідати набутими компетентностями, і конкурентними перевагами України за період функціонування та розвитку національної економіки в умовах Війни.

Потреба формування Проєкту «Код Унікальності» для України у Глобальній господарській системі, обумовлена потребою докорінних змін експортної спеціалізації держави, у напрямку забезпечення високої репутаційного її сприйняття у Геоекономічному й Геополітичному Світопорядку.

Найвищу результативність у двосторонніх відносинах держав демонструють *договірно-правові інструменти, фінансово-кредитні механізми, інституційна підтримка бізнесу та санкційні чинники*. Економічна дипломатія поєднує мето-

ди стимулювання (просування експорту й інвестицій) та примусу (економічний тиск) для захисту національних інтересів у процесі масштабування оновленої парадигми присутності України у МЄВ згідно зі складовими Проєкту «Код унікальності» [4].

Перспективи подальших досліджень тематики вбачаємо пошук напрямів посилення репутаційного та комерційно значущого для України формату присутності у Світогосподарській системі. Важливим продовженням є пошук інструментів посилення взаємозв'язку Економічної дипломатії та Економічної безпеки задля формування механізмів поглиблення інтеграційних процесів. Попри триваючу повномасштабну збройну агресію РФ проти України, наша держава продовжує послідовно реалізовувати комплекс реформ та забезпечувати наближення національного законодавства до *acquis* ЄС [8]. Отже, перспективами подальшого науково-практичного пошуку є концентрація уваги на Європейському векторі реалізації Проєкту «Код Унікальності» для України у Світогосподарському просторі.

Література

1. The Oxford Handbook of Modern Diplomacy. Ed. by Cooper A.F., Heine J., Thakur R. — Oxford: OUP Oxford, 2015 — 990 pp.
2. World Economic Situation and Prospects 2015. Global economic outlook. — New York: United Nations New York, 2015. — 198 p.
3. Білорус О. Г. Імперативи економічної дипломатії в умовах глобальної неоконвергенції / О. Г. Білорус. Науковий вісник Дипломатичної академії України. 2016. Вип. 23(3). С. 124-130. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2016_23\(3\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2016_23(3)_16).
4. Шаров О.М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи: монографія\ О.М. Шаров: Національний інститут стратегічних досліджень. — Київ: НІСД. 2019. — 560 с.
5. Trade Wars Are Class Wars: How Rising Inequality Distorts the Global Economy and Threatens International Peace. Mitthew C. Klein. May 19, 2020
6. Nassim Nicolas Taleb Antifragile. Things that gain from disorder, 2012
7. Посольство України у Федеративній Республіці Німеччини. У Берліні відбулися Україно-Німецькі політичні консультації. URL: <https://germany.mfa.gov.ua/news/ukrayinsko-nimecki-politichni-konsultatsiyi> (дата звернення 17.06.2026)
8. Міністерство закордонних справ України. Україна та ЄС відкрили перший переговорний кластер у рамках другої Міжурядової конференції URL: <https://mfa.gov.ua/news/ukrayina-ta-yes-vidkrili-pershij-peregovornij-klaster-u-ramkah-drugoyi-mizhuryadovoyi-konferentsiyi> (дата звернення 17.06. 2026)
9. Всесвітньою продовольчою програмою ООН (WFP) URL: https://www.wfp.org/global-hunger-crisis?_gl=1*1e056z8*_up*MQ..*_gs*MQ..&gclid=CjwKCAjw5s_QBhAdEiwADD_gBrUUFH8F5dUInLkKrluz3rYWYgusPfOwyo9NgZLkdbmnsJhSr5XOmhoCv7MQAvD_BwE&gclsrc=aw.ds&gbraid=0AAAAACOF4Hoci30OTwydeWTzMR-ZaYcQz (дата звернення 30.05.2026)
10. МЗС України. Багатостороннє співробітництво URL: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini> (дата звернення 12.05.26)
11. МЗС України. Двостороннє співробітництво URL: <https://mfa.gov.ua/dvostoronnye-spivrobitnictvo> (дата звернення 01.05.26)
12. Закон України про дипломатичну Службу URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text> (дата звернення 21.04.26)

References

1. The Oxford Handbook of Modern Diplomacy. Ed. by Cooper A.F., Heine J., Thakur R. — Oxford: OUP Oxford, 2015 — 990 pp.
2. World Economic Situation and Prospects 2015. Global economic outlook. — New York: United Nations New York, 2015. — 198 p.
3. Bilorus O. G. Imperativu ekonomichnoi diplomatii v umovax globalnoi neokonvergencii\ O. G. Bilorus. Naukoviy visnik Diplomatichnoi Akademii Ukraini. 2016. Вип. 23(3). С. 124-130. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2016_23\(3\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdau_2016_23(3)_16).
4. Sharov O.M. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи: монографія\ О.М. Шаров: Національний інститут стратегічних досліджень. — Київ: НІСД. 2019. — 560 с.
5. Trade Wars Are Class Wars: How Rising Inequality Distorts the Global Economy and Threatens International Peace. Mitthew C. Klein. May 19, 2020
6. Nassim Nicolas Taleb Antifragile. Things that gain from disorder, 2012
7. Посольство України у Федеративній Республіці Німеччини. У Берліні відбулися Україно-Німецькі політичні консультації. URL: <https://germany.mfa.gov.ua/news/ukraini-vidbulisya-ukrayinsko-nimecki-politichni-konsultaciyi> (дата звернення 17.06.2026)
8. Міністерство закордонних справ України. Україна та ЄС відкрили перший переговорний кластер у рамках другої Міжурядової конференції URL: <https://mfa.gov.ua/news/ukrayina-ta-yes-vidkrili-pershij-peregovornij-klaster-u-ramkah-drugoyi-mizhuryadovoyi-konferenciyi> (дата звернення 17.06. 2026)
9. Vsesvitnya prodovolcha programa OON (WFP) URL: https://www.wfp.org/global-hunger-crisis?_gl=1*1e056z8*_up*MQ..*_gs*MQ..&gclid=CjwKCAjw5sQBhAdEiwADD_gBrIUfH8F5dUInLkKrluz3rYWYgusPfOwyo9NgZLkdbmnsJhSr5XOmhoCv7MQAvD_BwE&gclsrc=aw.ds&gbraid=0AAAAACOf4Hoci30OTwydeWTzMR-ZaYcQz (data zvernenna 30.05.2026)
10. MZS Ukraini Bagatostoronne spivrobitnictvo URL: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini> (data zvernenna 12.05.26)
11. MZS Ukraini. Dvostoronne spivrobitnictvo URL: <https://mfa.gov.ua/dvostoronnye-spivrobitnictvo> (data zvernenna 01.05.26)
12. Zakon Ukraini pro diplomatichnu sluzhbu URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19#Text> (data zvernenna 21.04.26).

Стаття надійшла 12.12.2025; прийнята до друку 18.03.2026.